

I år firar Agria och SKK Forskningsfond 15-årsjubileum! Spännvidden är stor mellan de över 200 projekt som under de gångna åren fått medel från fonden – de har handlat om allt från fertilitet till korsbandsproblem och relationen mellan djur och människa. Låter det intressant? Välkommen att följa med in i forskningens spännande värld!

FEMTON ÅR AV FORSKNING I SÄLLSKAPSDJURENS TJÄNST

En trevlig bildtext behövs nog här ...
FOTO SUSANNE PIEPENBURG KARLSSON

FOTO FOTOLIA

En trevlig bildtext önskas ...

”Vi vill göra skillnad”

Mer pengar i potten och en effektivare administration. De två fördelarna vägde tungt när Agria och SKK Forskningsfond skapades för femton år sedan.

– Vi tyckte helt enkelt att vi kunde bli bättre!

Det säger Pekka Olson, dåvarande marknadschef hos Agria Djurförsäkring och en av dem som låg bakom initiativet med en gemensam fond för forskning på hund, katt och smådjur.

Agria och SKK Forskningsfond bildades år 2009, och idén kom egentligen från hästvärlden – förebilden var Stiftelsen Hästforskning, som startade redan 2006. När man såg hur väl det fungerade med en större fond i stället för flera mindre, att dök tanken upp hos Agria och Svenska Kennelklubben att göra något liknande för att skapa bättre möjligheter till forskning på hundar, katter och smådjur.

Pekka Olson berättar att 2008 drog planeringen igång, och ett år senare var fonden redo att ta emot sina första ansökningar:

– På den tiden var det i huvudsak veterinärmedicinska projekt, plus ett antal som hade med mentaltest av hundar att göra, medan humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning (hum-sam) inte fanns med alls.

Projektet växte

Från början var fondens arbete enbart inriktat på veterinärmedicinsk forskning, och att Agria ställde sin omfattande skadestatistik till förfogande, har inte bara gett upphov till ett stort antal studier, utan också till artiklar publicerade i olika internationella och nationella vetenskapliga tidskrifter.

Statistiken har också kunnat användas till olika utvecklingsprojekt – exempelvis Agria Breed Profile, som i dag fungerar som underlag när rasklubbar ska ta fram sina avelsstrategier.

Man har också samarbetat med den ideella organisationen International Partnership for Dogs, finansierat forskning kring knäledsskadors epidemiologi samt ett projekt om hundars vikt, hälsa och välfärd – med Agrias och SKKs grunddata som hjälp. Fonden har också varit med och delfinansierat SLUs biobank.

Men statistik och siffror i all ära. Att göra handfasta studier och hitta behandlingar som kliniskt praktiserande veterinärer kan använda sig av med en gång – det är också en av fondens målsättningar:

– Tumörer, knäledsproblem, hudsjukdomar, livmoderinfektion hos hund och luftvägslidanden ... Jag tycker nog att det är där våra forskare har gjort sitt enklast största

avtryck, svarar Pekka Olson, efter en stunds funderande på frågan om vilka projekt som han tycker har betytt mest under de här femton åren.

– Men, tillägger han – det är faktiskt helt omöjligt att rangordna dem, eftersom det handlar om lite över tvåhundra studier under femton års tid.

Pekka Olson konstaterar vidare att de veterinärmedicinska projekten på sitt sätt är mer specialiserade nu, jämfört med tidigare år. Numera handlar det ofta om exempelvis genetik, att forskarna vill hitta en viss genetisk markör som styr en process eller orsakar en sjukdom hos ett visst djurslag.

Och det djuret stavas väldigt ofta ”hund”. För majoriteten av de ansökningar som kommer

in, är från forskare som vill studera just denna människans bästa vän. Det är något som både Pekka Olson och de övriga som arbetar med forskningsfonden, tycker är lite synd:

– Nu är ju det här en hundtidning – men skriv att vi gärna skulle vilja se fler ansökningar som gäller katter! De är alldeles få i dag!

Hum-sam allt hetare

Fler och fler blir däremot ansökningarna inom det nya området humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning – det som kallas för hum-sam.

FOTO MÅNSA ENGBREKTSÖN

Pekka Olson

Bildtext något om sällskapsdjurens avel och uppfödning kanske ...
FOTO TINA JOHANSSON

Bildtext något om fysisk och mental hälsa kanske ... ?
FOTO MÅNSA ENGELBREKTSSON

Bildtext något om smådjur ... ?
FOTO MÅNSA ENGELBREKTSSON

Bildtext typ hum-sam allt större forskningsfokus...?
FOTO ???

Studierna kan handla om såväl relationen människa och djur, och djurens betydelse i samhället i stort.

Hittills har fonden bland annat delat ut medel för att studera hur skolhundar har det på jobbet, hur vår egen personlighetstyp speglar vilken sorts hund vi väljer och om hundägande möjligen kan förebygga hjärt-kärlsjukdom hos människa.

Satsningen på det nya området har också lett till att kompetensen inom Forskningskommittén förändrats. I dag har flera av ledamöterna humanistisk eller samhällsvetenskaplig bakgrund, istället för att man enbart rekryterar naturvetare.

Men trots att hum-sam på många sätt är ett ”hett forskningsområde”, kommer det fortfarande in relativt få ansökningar.

– Vi har helt enkelt haft svårt att nå ut till forskare inom de här områdena tidigare, säger han en smula självkritiskt, och berättar

att man därför har uppdaterat fondens forskningsprogram från och med den 1 januari i år:

– Vi ville framförallt göra det tydligare vad fonden kan ge medel till, samt understryka att det handlar om ”här och nu”, för grundforskning har vi ju inga möjligheter att bidra till, säger Pekka Olson – som alltså hoppas att det ska locka fler att ansöka om medel.

Nya ämnesområden och ny intressant forskning – efter de första femton åren travar nu Agria och SKK Forskningsfond på snabba tassar vidare mot framtiden.

– Jag ser fram emot att Agria SKK forskningsfond kan fortsätta att göra skillnad både för de forskare som får forskningsbidrag, men framförallt för de djur kan dra nytta av forskningen, avslutar Pekka.

Samarbete och förståelse
Ordförande för Forskningskommittén är Anne-Sofie Lagerstedt, senior professor i smådjurskirurgi vid SLU.

Anne-Sofie Lagerstedt.

Hon är också den som sitter lite som spindeln i nätet när det gäller att hålla kontakt med de forskare som antingen vill söka, eller har fått, medel från fonden.

Och hon märker också en tydlig skillnad mellan vilka forskare som söker medel nu, gentemot när fonden startade:

– Ja, då rörde det sig bara om veterinärmedicin, men i dag är det roligt att vi får in fler ansökningar från det humanistiska och samhällsvetenskapliga området.

Det var 2018 som Anne-Sofie Lagerstedt tog över ordförandeklubban i forskningskommittén efter Berndt Klingeborn. Hon berättar att när fonden startade år 2009, var det enbart naturvetare i kommittén, men i dag finns här också representanter för humanistiska och samhällsvetenskapliga ämnen, vilket är väldigt positivt:

– Vi har ett bra samarbete och stor förståelse för varandras olika ämnesområden. Och det är intressant att höra deras synpunkter också på de veterinärmedicinska ansökningarna. Varje år kommer drygt ett sextiotal ansökningar in till Agria och SKK Forskningsfond. De fördelas sedan bland ledamöterna i

Forskningskommittén, och var och en får ansvar för de projekt som rör hans eller hennes eget område inom akademien.

– Men alla läser samtliga ansökningar. För att kunna delta i diskussionerna måste man ha ett hum om vad det handlar om, säger Anne-Sofie Lagerstedt.

Forskningskommittén träffas två gånger per år – i början av sommaren och mot slutet av hösten.

Det är heldagsmöten, som båda ägnas åt diskussioner kring de ansökningar som kommit in. Och även om ledamöterna från början inte är överens, strävar man efter konsensus innan det slutgiltiga förslaget – vilket brukar omfatta omkring tio av ett sextiotal inkomna projekt – är redo att lämnas vidare till Stygruppen.

Så småningom är det sedan Agria och Svenska Kennelklubbens respektive VD, som fattar det avgörande beslutet.

I dag är det inte bara svenska forskare som kan söka medel hos Agria och SKK Forsk-

ningsfond. Även forskare från Finland, Norge, Danmark och Tyskland, är välkomna.

Vetenskaplig kompetens viktig

Det viktiga är att den sökande är disputerad eller har en motsvarande vetenskaplig kompetens och är knuten till en institution vid ett universitet. Förr var det oftast respektive lands

veterinärhögskola, men i dag söker också forskare vid andra typer av institutioner medel från fonden.

– Från vår sida ser vi gärna att det är en grupp med flera forskare

som samarbetar kring en studie, säger Anne-Sofie Lagerstedt – och liksom Pekka Olson skulle hon gärna se att de veterinärmedicinska ansökningarna om sällskapsdjur breddades, framöver:

– Framförallt skulle vi vilja att fler forskade på katter, men också studier om marsvin, kaniner, papegojor och andra sällskapsdjur är välkomna, säger hon och ger två exempel på studier som fonden sedan tidigare gett medel

till: en om förlösningssproblem hos marsvin, och en om hur sällskapskaniner som bor ensamma, mår.

Blickar framåt

Hur ser då framtiden ut? Hittills har antalet ansökningar till Agria och SKK Forskningsfond legat ganska stabilt år från år, men det tuffa ekonomiska klimatet inom universitetsvärlden, och svårigheterna för den som vill forska att kunna försörja sig, gör förmodligen att fler kommer att söka medel ur fonden framöver.

Anne-Sofie Lagerstedt tror framförallt på en ökning av antalet av projekt inom hum-sam området.

Ja, kanske kommer mer än hälften av de ansökningar som går igenom varje år att handla om den sortens forskning:

– Det viktiga är ju att det finns en intressant grundidé, men det får självklart aldrig gå ut över den vetenskapliga kvaliteten! Helst vill vi att projekten ska kunna ge resultat som kan vara användbara i nutid, så kallad tillämpad forskning, vilket innebär att vi sällan ger medel till ren grundforskning, avslutar hon. ■

Vad har fonden betytt för din forskning?

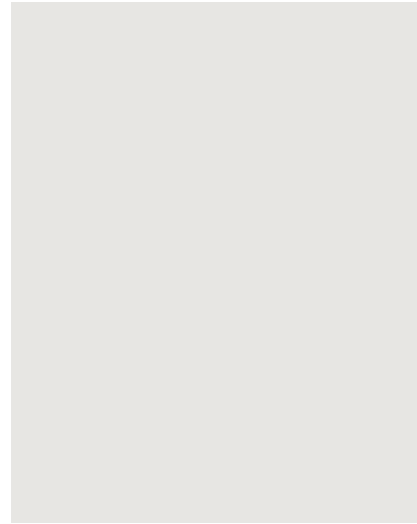

FOTO XXXX

PETER SAVOLAINEN

– professor i genteknologi med inriktning mot evolutionär genetik, Kungliga Tekniska Högskolan, Stockholm

Vad har fonden betytt för din forskning?

– Finansiering från SKK har haft mycket stor betydelse för min forskning om hund. Jag fick min allra första forskningsfinansiering från SKK vilket la grunden för finansiering från andra fonder och därigenom i praktiken min karriär inom hundforskningen.

– Baserat på bidrag från Agria och SKKs forskningsfond har min forskningsgrupp de senaste åtta åren publicerat artiklar om kinesisk varg, dingo, thailändska hundar, vinthundar, och om genetiska skillnader mellan hund och varg.

– Vi har nu ett mycket intressant pågående projekt, där vi analyserar DNA från gamla hundskinn från norra Sverige, för att på så sätt studera hur dagens nordliga spetsraser har utvecklats från gamla tiders brukshundar, och hur detta påverkat rasernas inavelsnivå och hälsa.

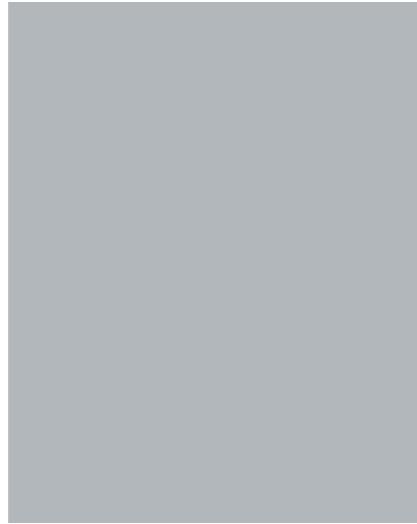

FOTO XXXX

KAROLINA ENGD AHL

– leg veterinär och forskare vid Sveriges Lantbruksuniversitet

Vad har fonden betytt för din forskning?

– För mig har forskningsfonden betytt att jag tillsammans med min forskargrupp kan fördjupa mig inom ett viktigt och ständigt aktuellt ämne – cancersjukdomar hos hund. I vår forskning kartlägger vi riskfaktorer för cancer, för att öka kunskapen om vilka tumörer som är vanligast hos hundar i Sverige, vilka raser som är mest utsatta och vid vilken ålder hundarna drabbas. Jag hoppas att vår forskning i framtiden kan komma till nytta för både hundar, hundägare och veterinärer.

FOTO XXXX

KAROLINA ENLUND

Leg veterinär, PhD samt universitetsadjunkt, Sveriges Lantbruksuniversitet:

– Bidraget från fonden har hjälpt oss i vår forskning om motiverande samtal med hundägare kan förbättra tandhälsan hos hundar genom att öka tandborstning. Hur veterinärer kommunicerar med djurägare har stor betydelse, inte minst i rådgivande samtal. Trots att så kallad klientcentrerad kommunikation rekommenderas har tidigare studier visat att denna kommunikationsstil är relativt ovanlig hos veterinärer.

– Motiverande samtal är en sådan kommunikationsmetod som skulle kunna användas för att stärka djurägares egen motivation och engagemang. Vi föreslår därför att mer klientcentrerad kommunikation används i veterinär praktik för att förbättra efterlevnaden av medicinska rekommendationer.

100 miljoner kronor till forskning!

Under de femton år som fonden funnits, har cirka 100 miljoner kronor delats ut till olika projekt. Hittills har de flesta handlat om hundar, och majoriteten varit veterinärmedicinska projekt. På andra plats kommer forskning kring katter, samt projekt gällande mindre sällskapsdjur – som kanin och marsvin.

Forskningen som fonden ger medel till, är uppdelad i tre olika ämnesområden.

- **Sällskapsdjurens fysiska och mentala hälsa, prestation och välfärd** handlar främst om veterinärmedicinsk forskning. Den forskare som söker medel ska tänka "här och nu", och fonden prioriterar studier som leder fram till kunskaper och

metoder som kliniskt verksamma veterinärer har nytta av i sitt dagliga arbete.

- **Sällskapsdjurens avel och uppfödning**
- **Sällskapsdjurens roll för människan och samhället** är det senaste forskningsområdet, och det växer för varje år. Under 2024 kommer cirka hälften av fondens utdelade medel att gå till projekt där forskare inom den humanistiska och samhällsvetenskapliga sfären studerar djurens roll i samhället.

De studier som fonden ger medel till presenteras i Hundsport Special och på webbplatsen www.hundforskning.se.

Agria & Svenska Kennelklubben
**FORSKNINGS
FOND**

RAS XXXXX. FOTO: MOSTPHOTOS